

אולפנת אמי"ת אורגיה - בית חינוך

הידיעון השבועי

פרשת חיי שרה

אמר ר' יודן שלשה מקומות אין אומות העולם יכולין להזנות את ישראל לומר גזולין הן בידכם, ואלו הם: מערת המכפלה, ובית המקדש, וקבורתו של יוסף. מערת המכפלה דכתיב: "וישמע אברהם אל עפרון וישקול אברהם לעפרון..." (בראשית רבה עט: ז).

נוכח איכוצי התקופה האחרונה אי אפשר שלא לזהות... הרי בבסיס הימים העקובים מדט האלה - ובכלל, שובל הדמים שהוא נחלתנו בימים של ראשית צמיחת אולפנתנו - צומד דווקא ערצורט של האויים בדבר חלקתנו על הארץ, בייחוד על שלוש המקומות הללו!
המדדט הלה תמוה, ועט זאת - הוא מובן. נדמה כי טט אומות הצולטט שמכירים ויודעים את זכותנו על הארץ הלו - נאבקים בעיקר על המקומות הנ"ל כיוון שטט הט יודעים שמאותם מקומות נמשק הקשר שלנו לכל ארץ ישראל, ואת הט מפסידים בויכוח אתנו על זכותט בטי מקומות אלו הט הפסידו את ארץ ישראל כולה, ולכן הט נלחמים על מקומות אלו דווקא.

ואנחנו?
שלוש המקומות הללו כוללים טט מקומות קבורה של אבות האומה. אברהם אבינו ידע כי צריק לנקות מקוט לקבור את המתים, ושיט משמעות לנקניין לה - טט עבד החיים: קניין מקוט קבורת המתים מסמל טט הוא את קניין החיים את המקוט ומתוכו מתהווה הקשר החלק בין עבר הווה ולתיד. צוד אבינו חי. עט ישראל חי.

פרשת השבוע < הרב נעם הכהן

אנה אבקש לה מנחם, אנה?!

בפרשתנו אנו נפגשים עם מותה של אימנו הראשונה – שרה: "וַיְהִי חַיֵּי שָׂרָה מֵאָה שָׁנָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וְשִׁבְעֵי שָׁנִים שָׁנֵי חַיֵּי שָׂרָה: וַתָּמָת שָׂרָה בְּקִרְיַת אַרְבַּע הוּא חֶבְרוֹן בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וַיָּבֵא אַבְרָהָם לְסָפֵד לְשָׂרָה וּלְבִכְתָּהּ."

על נסיבות פטירתה אין כל איזכור או פסוק הכנה המקדים את בשורת פטירתה כדוגמת שרה באה בימים וכדו' אין לנו.

חז"ל (תנחומא, וירא, כג) לימדו אותנו:

"באותה שעה הלך השטן אצל שרה ונזדמן לה כדמות יצחק כיון שראה אותו אמרה לו בני מה עשה לך אביך אמר לה נטלני אבי והעלני הרים והורידני בקעות והעלני לראש הר אחד ובנה מזבח וסדר המערכה והעריך את העצים ועקד אותי על גבי המזבח ולקח את הסכין לשחטני ואלולי שאמר לו הקב"ה אל תשלח ירך אל הנער כבר הייתי נשחט לא הספיק לגמור את הדבר עד שיצאה נשמתה הה"ד ויבא אברהם לספוד לשרה ולבכותה."

ובאמת, נעדרה מאד נוכחותה של שרה בסיפור העקדה האמורה בפרשה הקודמת. האם ידעה? מה ידעה? כיצד התייחסה לזה?

אני מבקש לצאת אתכם למסע קצר אודות מקומה של שרה והעקדה לאור פיוט מוכר הנאמר בימים הנוראים בעיקר אצל בני עדות ספרד – "עוקד והנעקד והמזבח" שחובר על ידי רבי יהודה אבן עבאס ע"ה (תקופת ראשוני הראשונים, המאה ה-12. נולד בפס שבמרוקו, פעל בקהילות מרוקו-בבל-חלאב).

הפיוט כולו מתאר את כל סיפור העקדה מתוך תפילה לעורר רחמי שמים. הפיוטן שוזר פסוקים, מדרשים ותיאורים פרשניים וספרותיים משלו בתוך תיאור הסיפור. הבה נתמקד בבתים העוסקים בשרה:

לאחר שהוא מתאר את קריאת ה' אל אברהם ומוכנת אברהם למלא את צו ה' באהבה ובשמחה, פונה אברהם אל שרה:

"אָמַר לְשָׂרָה, כִּי חֲמוּדָךְ יַעֲחֵק
גָּדַל וְלֹא לָמַד עֲבוֹדַת שָׁחַק
אֵלֶיךָ וְאֹרְחֵךְ אֲשֶׁר לֹא אֵל חַק
אָמְרָה: לָכֵה, אֲדוֹן, אֲבָל אֵל תִּרְחַק
עֲנֵה: יְהִי לְבָרְךָ בְּאֵל בּוֹטְחִי!
עוֹקֵד וְהִנְעֵקֵד וְהַמְזַבֵּחַ."

בס"ד שנה"ל תשע"ה

השנה ה-17 של הידיעון

עורכת: חגית לוי

אברהם אבינו פונה אל שרה ומבקשה-מודיעה את רצונו ללמד את יצחק את עבודת ה'. אך לשם מהרמה, ציונים, וחינוך אמז"תי
עליו ללכת?! ליבה אומר לה שיש רמת סיכון בהליכה הזו. ליבה חש מיד את הסכנה האורבת לבנה -
"לכה ארון אבל אל תרחק". אל תרחק גיאוגרפית או אל תרחיק לכת במעשי העבודה אותה אתה מבקש
ללמד את בנו יצחק?! המילים של הפייטן - "אבל אל תרחק" אינם מופיעים במדרש. אדרבה במדרש
מופיע - "אמרה לו 'לך לשלום'". ממש ההיפך. המדרש מציג השלמה מוחלטת, ברכת הדרך ואילו
הפייטן מציג חשש, חוסר השלמה עם היציאה הזו.

ממשיך הפייטן ומתאר את ההליכה ואת הדיאלוגים בין אב לבן. רגע לפני העליה למזבח מעניק לנו
הפייטן תיאורי רגשות שברובם הם תיאוריו שלו:

הִכִּין עֲצֵי עוֹלָה בְּאֵן וְחִיל

וַיַּעֲקֹד יִצְחָק בְּעֶקְדוֹ אֵיל

וַיְהִי מְאֹד יוֹמָם בְּעֵינָם לַיִל

וְהָמוֹן דְּמָעוֹת נוֹזְלִים בְּחִיל

עַן בְּמַר בּוֹכָה וְלֵב שָׁמַח

עוֹקֵד וְהַנְּעֻד וְהַמְזַבֵּחַ

ובית אחריו חוזר הפייטן לזירת ההתרחשות של שרה אך מזוית של יצחק. יצחק פונה אל אביו? אל
המלאכים? אלינו הקוראים? וכה כתב:

שִׁיחוּ לְאֵמִי, כִּי שְׁשׁוֹנָה פָּנָה:

הִבֵּן אֲשֶׁר יִלְדָה לְתַשְׁעִים שָׁנָה

הִיָּה לְאִשׁ וְלִמְאֻכְלֵת מְנָה!

אָנָּה אֲבַקֵּשׁ לָהּ מְנַחֵם, אָנָּה?

צַר לִי לֵאס תִּבְכֶּה וְתִתְיַפַּח!

עוֹקֵד וְהַנְּעֻד וְהַמְזַבֵּחַ

יש פה מוכנות להתמסר. על כך אין ספק. אך כאן הפייטן מושך את ליבנו לעומק הצער. עומק הצער של
בן על אמו. לא עצמו מבקש יצחק. על אמו. ששון ליבה, ששון חייה עומד לפנות ולפסוק. פונה אלינו
מקור ששונה, בנה אהובה ומבקש נחמה לאמו. צר לי לאס תבכה ותתייפח.

וממשיך הפייטן בבית הבא ושוב שרה מופיעה בו מתוך בקשת יצחק אל אביו:

מִמְאֻכְלֵת יְהִמָּה מְדַבְּרִי!

נָא, חֲדַדְתִּי, אָבִי, וְאֵת מְאֻסְרֵי

חֻזְקִי! וְעַתָּה יִקֹּד בְּבִשְׂרֵי

קַח עִמָּךְ הַנְּשֹׂאֵר מֵאֲפְרֵי,

וְאָמַר לְשָׂרָה זֶה לִי־עֶזְקָא רִיחַ
עֹקֵד וְהִנְעִקְדָּ וְהַמְזַבֵּחַ

שוב פונה יצחק אך הפעם לאביו. שתי בקשות יש לו – ראשית, לחזק את החבלים ולחדד את הסכין. שנית, מבקש יצחק מאביו – אבא, קח את הנשאר מאפרי ותאמר לשרה – "זה ליצחק ריח". הריח הזה, שכה מתגעגעים אליו משפחות שכולות, בקשת הזכרונות, להחזיק משהו.

הפיוט הזה הוא השלמה נדירה של סיפור העקדה מזוית אחרת – מהזוית של שרה.

אני מוכרח לומר שאם לרגע אחד נחזור לבתים הללו ונזכר בסיפורי הנופלים במערכה הגדולה על קוממיותנו בארענו הרי זה ממש הסיפור. התחושות הקשות ערב היציאה לקרב, המוכנות להתמסר לצד הדאגה הכנה להורים שמאחור, הבקשה להשאיר ולו זיכרון קל ובעיקר הידיעה הכואבת = "אנא אבקש לה מנחם, אנא!?".

בכל שנה כשאני מתבקש לדרוש בפני הקהל לפני התקיעות, תמיד אני מזכיר את העקדה בפרספקטיבה הזו של חיילנו שמסרו נפשם ואת המסירות של אלו המתמודדים עם השכול.

בתפילה גדולה שנוכה בשלמות לסוף הפיוט:

"אָמַר לְאַבְרָהָם אֲדוֹן שָׁמַיִם:

אֵל תְּשַׁלְּחָה יָד אֵל שְׁלִישׁ אֲוָרִים

שׁוּבוּ לְשָׁלוֹם מְלֹאכֵי מַחְנֵים

יוֹם זֶה זְכוּת לְבָנֵי יְרוּשָׁלַיִם

בּוֹ חָטָא בְּנֵי יַעֲקֹב אֲנִי סוֹלֵחַ

יְנוּן וְאַלִיָּה אֲנִי שׁוֹלֵחַ."

שבת שלום,

נעם.

...שהשמחה במעונו

חזל טוב למורה בתיה הרפנס להולדתם של

הנכד והנכדה התאומים ☺

חזל טוב למורה אורה חזוט להולדת הנכד ☺

השבוע באולפנה

תפילת הודיה ושאיפת מעמים-
 כולל מוסדות החמ"ד ובתוכם גם
 אולפנתנו- התכנסו בבתי החינוך
 השונים ברחבי הארץ לתפילת רבי
 מרטיט לה שצנינה הודיה לה' על נסי
 אהצצ "צוק איתן" יחד עם שאיפת מעמי ברכה בעתה, עבור חקלאי
 הדרום ובכללם שאר חקלאי ארצנו.

ביום שישי כונסה החטיבה הצלינה לשיחה
 מרגשת עם דורית שרמן, שסיפרה את סיפור
 העקרות ארוכת השנים שלה, שהסתיימה-
 למרות תחזיות הרופאים- בלידת שתי
 שליטות (בהפרש של ארבע שנים). סוד
 ההצלחה- הוא אמנה ותפילה, ודרך סיפור
 למדנו כולנו שכל נסיון שנלמד על אדם-
 מלמד המון, מחשף, ובעיקר-
 הוא הבסיס לתפילות שבאות
 מקירות הלב ומקדמות את
 האדם לתשועתו.
 השיחה המרתקת הייתה
 בהתייחס לאירוצי השבוע שערך
 שכללו את יום פטירת רחל
 אמנו- שאחרי נסיון עקרותה
 הייתה לידת יוסף ובנימין,
 והיא- היא האמא הנצחית
 מתפללת על בניה- עלינו-
 צמ"י.

בנות כיתות ז-ח של הפרויקט האומי יצאו לסיור באוזיאון

הילדים בחולון וצברו את מסע "הלמנה לפקט".

מדובר במסע בצרוף תקשורת חלופי אך לאמין (של תנועות ידיים ושפת אופי), בהנחיית מדריכי חרש, אשר שפת הסימנים היא צרוף התקשורת הציקרי ולבצאים עם היחיד בחייו.

בנות שכבת י"ב יצאו לסמינריון הכנה לחיים- בדגש על חיי משפחה- בבית הארחה רמות שפירא שבמושב בית מאיר.

תכנית הסמינריון כללה סדנאות בתחום דימוי והצרכה עצמית נשית, בניית קשר לזמי ותקשורת באופן כללי, ובד בבד נהנו התלמידות משיחות עם המחנכות, המדריכות ומצרכי הווי של שירה והצגת תיאטרון. הבנות נהנו מאוד מהתכנים והפעילויות וחזרו הביתה רוויות ומרוצות.

✧ אמרה לשבת

"אם אינך חש בשמחה, העמד פנים. אפילו אם אתה שרוי בדיכאון התאמץ לחייך, התנהג כאילו אתה שמח. והשמחה האמתית... בוא-תבוא."

(רבי נחמן מברסלב)

✧ מתבואים בלח השנה

פתרון החידה מהשבוע שעבר:
מדובר בהצהרת בלפור, שהכירה ברעיון הקמת בית לאומי ליהודים בא"י.
היא ניתנה ע"י הלורד בלפור בשם ממשלת בריטניה לידי הברון רוטשילד.
התאריך: י"ז במרחשוון ה'תרע"ח.

השבוע:
ביום זה נקרא לבית עולמים
מי שאת מוסד הרבנות הצבאית הראשית הקים
ידוע כמי שתקע בשופר ובירך שהחיינו
במעמד מאוד מיוחד בהיסטוריה של עמנו.

מי האיש? באיזה תאריך נפטר ומהו האירוע המיוחד שמדובר בו?

✧ המלצה אחת בשבוע

הממליצה התורנית היא אביג'ל, המורה לאנגלית ורכלת הטיוולים שלנו:

"קראו ספרים. סיפורים מציפים על כנפי הדמיון, מרצפים מרתקים ומלמדים אותנו המון דברים בצורה מצויינת. אין כמו ספר טוב להתכרבל אתו.

וחוץ מזה... תהיו נחמדות לאנשים סביבכם. חייכו ותראו נפלאות."

כאלו מכירות את אביג'ל - היא מהווה דוגמה אישית למהלצה הנ"ל.
וביננו, הציקר שהיא לא מחייבת שהספרים יהיו באנגלית דווקא 😊....

שנה קריאה

נקודה למחשבה בעקבות הסיפור:
 כמה פעמים בחיינו אנתנו למארי
 בטוחים שאנתנו יודעים מהו
 בוודאות מלאה, ואל מלאים
 מאוחר יותר או מאוחר מדי מה
 שהאנו בו, מה שנתנו הוא
 האמת הצרופה, הצט איננו כן.
 לא הכל בחיים הוא שור או
 לבן, יש אונות של אפור. כדאי
 תמיד לשור על לב פתוח ותמיד
 לשאול את עצמנו, אט אנתנו לא
 אכלים את הצואיות של מישהו
 אחר.

לילה אחד, בשדה תעופה הומה אדם
 היא הבינה שהגיעה יותר מדי מוקדם.
 בחנות הספרים מצאה לעצמה ספר מותח
 ובמעדנייה, קנתה שקית עוגיות מדיפות ריח.
 חפשה מקום לשבת בו כמה שעות עד הטיסה
 מצאה פינה והתיישבה והכרטיס בכיסה.
 היא הייתה מאוד מרוכזת בספר שבידה
 כשבזווית עינה הבחינה, בגבר שהתיישב לידה,
 היא לא הייתה שמה לב אליו בכלל, אבל,
 בחוצפתו העז המנוול,
 לשלוח יד לשקית העוגיות שביניהם הייתה מונחת,
 וכבתוך שלו הרשה לעצמו עוגיות לקחת.
 היא החלטה להתעלם מהחוצפה והגסות.
 לא לעשות סקנדל, אולי תיפסק העזות.
 וכך היא נשנשה, בעודה מביטה בשעון שעל הקיר
 וגנב העוגיות מחסל לה את המלאי בקצב מהיר.
 על כל עוגייה שהוא לקח, היא גם לקחה אחת לפה
 חושבת לעצמה, בטח הבוטה יבקש גם כוס קפה.
 כשנשארה רק עוגייה אחת, היא תהתה מה יעשה עכשיו.
 והוא ביד רועדת חיוך מבויש על פניו,
 לקח את העוגייה האחרונה וחלק אותה לשניים,
 חצי הוא הציע לה בעוד החצי השני,
 כבר היה לו בין השיניים.
 בעצבנות גוברת ועם מחצית עוגייה בידה
 חשבה לעצמה, הוא גם גנב וגם חצוף,
 אפילו לא אמר תודה.
 כשהוכרו בקול שהגיע מועד הטיסה, חשה הקלה,
 אספה את חפציה ולעבר שער היציאה התנהלה.
 בלי להסתכל אחורה על גנב העוגיות וגסותו המעצבנת,
 הלכה במהירות, קדימה מתבוננת.
 היא עלתה למטוס וצנחה אל מושבה,
 והחליטה לחזור אל הספר שאת ליבה שבה.
 בעודה מפשפשת בתיק אחר הספר בידיה
 הייתה שם שקית עוגיות מלאה, מול עיניה.
 המומה ומופתעת היא הבינה, איך לא,
 העוגיות האחרות היו פשוט שלו,
 הוא חלק אותן עימה ולא אמר לה די,
 ולדאבונה להתנצל כבר מאוחר מדי.
 בעצב היא הבינה שהגסות הייתה שלה,
 היא הגנב, ואת העוגיות שלו בעצם היא אכלה.

בשבת הקרב במדרשת אמי"ת-אוריה

ביום שני, כ"ד מרחשוון, בשעה 7 נפגש כראש בסיצורי המדרשה:

- המגיד ממזריטש, ממשיך ופורץ דרך - הרב נעם הכהן
- טקס האמנה בתקופת שיבת ציון - הרב אלקנה שרלו.

באנה בשמחה!

זמני כניסת ויציאת השבת

<u>יציאת השבת</u>	<u>כניסת השבת</u>	<u>העיר</u>
17:18	16:05	ירושלים
17:20	16:19	תל אביב
17:22	16:23	באר שבע

" והערב נא ה' אלוקינו את דברי תורתך בפינו ובפיות עמך בית ישראל, ונהיה אנחנו וצאצאינו וצאצאי עמך בית ישראל כולנו יודעי שמך לומדי תורתך לשמה".

שבת שלום!

בברכה, נעה הכהן
ראש האולפנה.